

5. EKOŠKOLÁK / EKOŠKOLAČKA

Informace k tomuto tématu by opět mohly být velmi početné a částečně se kryjí s jinou velkou oblastí programu Ekoškola – s odpady. Proto zde uvedeme pouze stručné informace či tipy k oblastem, které žáci v pracovním listu zpracovávají.

Sešity

Na trhu existuje poměrně dost sešitů vyrobených z recyklovaného papíru, českými výrobci s certifikátem Ekologicky šetrný výrobek jsou Krkonošské papírny (www.krpa.cz) a papírny Brno (www.papirnybrno.cz).

Učebnice

Pokud užíváte některé učebnice opakovaně v určitých ročnících, je dobré uspořádat na začátku školního roku burzu učebnic – žáci (případně rodiče) si mohou navzájem směnit či prodat učebnice, cena se samozřejmě odvíjí od stavu, v jakém učebnici prodávají. To je může motivovat i ke slušnému zacházení s nimi.

Používání papíru

Ačkoli používání recyklovaného papíru pro tisk a kopírování provází mýty, jejich používání tiskárny ani kopírky neničí (podrobně na stránkách Sdružení Arnika – <http://papir.arnika.org/>). Z českých výrobců nabízí recyklovaný papír pro tiskárny Krkonošské papírny a Olšanské papírny (<http://www.olpa.cz/>), je ale z dovezené suroviny).

Psací potřeby

Nejlepší jsou takové psací potřeby, které lze doplnit (plnicí pera, propisky s vyměnitelnou náplní, versatilk, mikrotužky apod.), takže není nutné s novou náplní vyrábět i obal. U bombičkových per je možné doplňovat inkoust do bombičky injekční stříkačkou (a lze si tak namíchat libovolnou barvu inkoustu). U pastelky a tužek je lepší, jsou-li dřevěné a nelakované, laky v sobě většinou obsahují organická rozpouštědla. U fixů je problém s jejich nedoplnitelností, na rozdíl od pastelky mají plastový obal a některé druhy fixů mají náplně s nebezpečnými chemickými látkami. Proto je lepší dávat přednost výrobkům na vodní bázi (kromě fixů platí i pro lepidla).

Další informace o tom, jak být šetrný k životnímu prostředí ve škole, najdete na následujících stránkách a publikacích:

- <http://zeleneuradovani.cz/> – základní informace a rady k tématu najdete na speciálních stránkách k Zelenému úřadování (samostatné kapitoly k papíru a kancelářským potřebám, potravinám, odpadům...)
- <http://www.veronica.cz/?id=200> – na stránkách sdružení Veronica najdete publikaci Standardy zeleného úřadování (možno stáhnout ve formátu pdf)

5. EKOŠKOLÁK / EKOŠKOLAČKA

- Cíl:** 1. Žák rozebere vliv svého chování ve škole na ŽP.
2. Navrhne možnosti, jak některé věci zlepšit (a jak tato zlepšení předat ostatním).
3. Rozhodne, s čím může začít u sebe.

	Aktivita	Čas	Pomůcky
1.	E – Analýza vlastní šetrnosti	15 min.	Velké papíry s oblastmi spotřeby ve škole
2.	U – Návrhy úspor	20 min. + 15 min. na prezentaci každé skupiny	Vyplněné papíry z předchozí aktivity, barevné lístečky s otázkami/tipy (Příloha 14 (CD)), pracovní listy (Příloha 15)
3.	R – Ekoškolí předsevzetí	15 min.	Barevné lístečky, velký papír (příp. předem hezky zpracovaný) na Předsevzetí ekoškoláků

Věk: 1. a 2. stupeň (4. – 7. třída)

Popis hodiny:

Hodina není příliš náročná, lze ji snadno upravit dle věku a schopností žáků. Její cíl je praktický – navrhnout, co lze v běžných školních činnostech upravit tak, aby to mělo co nejmenší negativní dopad na životní prostředí. Zároveň budou žáci vymýšlet i způsoby, jak k těmto změnám přivést ostatní (eventuálně v další hodině). Hodina je součástí projektové výuky, měla by na ni navázat realizace vzešlých návrhů (počínaje jejich pěkným ztvárněním, aby byly všem přístupné a na očích) a spolupráce s dalšími třídami. Není proto strukturovaná dle modelu E-U-R, jednotlivé kroky lze dělat postupně v různých hodinách.

Pracovní listy: Příloha 14 (CD), Příloha 15

1. Analýza vlastní šetrnosti

K šetrné spotřebě ve škole můžeme motivovat buď usilováním o to, stát se opravdovou Ekoškolou, do které chodí samí Ekoškoláci, nebo, pokud už titul škola získala, otázkou, zda je zasloužený. Každý sám za sebe se zamyslí, jak jeho chování, zvyky či pomůcky ve škole ovlivňují životní prostředí a co by se ještě mohlo zlepšit. Po třídě visí velké papíry (nejlépe recyklovaný obyčejný balicí papír), na nichž jsou napsány jednotlivé kategorie školních oblastí, které se dotýkají každého žáka, například: užívání papíru, sešity a učebnice, psací potřeby, jídlo o přestávkách, pití o přestávkách, další pomůcky... Se staršími žáky můžeme dát tyto oblasti dohromady společně.

Poté co se žáci zamyslí, obcházejí třídu a na papíry k daným kategoriím píší, co kdo dělá a přitom ví, že by to mohl zlepšit (tj. změnit tak, aby daná činnost méně zatěžovala ŽP). Poté společně přečteme výběr toho, co se na jednotlivých papírech objevilo. Můžeme krátce prodiskutovat, co se nejčastěji opakuje, zda žáky napadla ještě nějaká další oblast apod.

2. Návrhy úspor

Rozdáme žákům připravené barevné lístečky (barev je tolik, kolik jsme připravili papírů s oblastmi, rovnoměrný počet ke každé barvě), na nichž jsou napsány otázky, informace a tipy (**Příloha 14 (CD)**), jak se lze v dané oblasti chovat šetrně. Žáci se rozdělí do skupin dle barev, podle textů na lístečcích poznají, jakou oblast budou mít na starosti. Vezmou si příslušný velký papír, do kterého všichni zapisovali své činnosti, a společně projdou, co je na něm napsáno. S pomocí barevných papírků a vlastního přemýšlení se pokusí navrhnout možnosti, jak dané věci zlepšit, proč a co je k tomu potřeba (**PL v Příloze 15**).

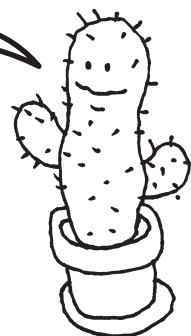
Pokud je dostatek času, zkusí navrhnout i způsoby, jak k těmto změnám přivést ostatní (rodiče, spolužáky, příp. celou školu). Poté jednotlivé skupiny prezentují, co vymyslely. Podle množství skupin a navržených

5. EKOŠKOLÁK / EKOŠKOLAČKA

možností můžeme v průběhu jejich vymýšlení upřesnit podobu prezentace (např. každá skupina představí tři návrhy, které považuje za nejužitečnější a nejsnáze proveditelné apod.), aby žáci udrželi pozornost i při poslední prezentaci. Po prezentacích jednotlivých skupin se ostatní žáci vyjadřují k proveditelnosti návrhů, případně si může třída rovnou odhlasovat/odsouhlasit, co chce začít měnit. Bylo by dobré v jiných hodinách vzniklé návrhy výtvarně ztvárnit tak, aby mohly někde viset všem na očích, případně aby se k nim vyjádřily další třídy.

Tip: Tento krok
můžeme rozdělit do několika hodin,
v každé hodině (či její části) celá třída
rozdělená do skupin probírá
pouze jednu oblast.

3. Ekoškoli předsevzetí

Na závěr každý napíše na lísteček, s čím začne u sebe, a nalepí ho na společný papír (může být předem připravený z výtvarné výchovy) „předsevzetí Ekoškoláků“. Po určité době (měsíce) se k předsevzetím vrátíme a zjistíme, jak se předsevzetí daří plnit.

